

ประกาศสถาปนาสมณศักดิ์

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร
รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า
โดยที่ทรงพระราชดำริว่า พระสงฆ์ซึ่งดำรงในสมณคุณ มีอุปการะยิ่งแก่
การพระศาสนา สมควรจะได้เลื่อนอิสริยยศฐานันดรในสมณศักดิ์สูงขึ้น มีอยู่
บัดนี้จวบกาลสมยามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ควรจะสถาปนาอิสริย
ยศพระสงฆ์ขึ้นไว้ เพื่อจักได้บริหารพระศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น
สืบไป

จึงทรงพระราชดำริว่า พระธรรมปัญญาจารย์ เป็นพระเถระผู้เจริญ
ในสมณคุณ ยินดีในเนกขัมมปฏิบัติ สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตรรัตติกัญญ
เถรกรณธรรมมั่นคงตลอดมาช้านาน ได้ประกอบกรณียกิจเป็นทิศานุทิศ

ประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรอย่างไพศาล ดังความพิสดารปรากฏ
ในประกาศสถาปนาเป็นที่รองสมเด็จพระราชาคณะ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๕๑๐ นั้นแล้ว

ครั้นต่อมา พระธรรมบัญญัติจารย์ ยิ่งเจริญด้วยอุตสาหะวิริยาคัน
มิได้ท้อถอย สามารถประกอบพุทธศาสนกิจให้เจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ
กล่าวคือ ในการบริหาร ยังคงดำรงตำแหน่งเจ้าคณะภาคธรรมยุต ภาค ๑๖
ภาค ๑๗ และภาค ๑๘ เป็นกรรมการมหาเถรสมาคมติดต่อกันมาตั้งแต่
ปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ เป็นรองประธานกรรมการ คณะธรรมยุต รูปที่ ๒
เป็นกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ เมื่อทาง
ราชการได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาวัดขึ้น ก็ได้รับอาราธนาให้เป็น
กรรมการผู้แทนคณะสงฆ์ ดำเนินงานร่วมกับทางฝ่ายบ้านเมืองด้วย ใน
การศึกษาอบรม พระธรรมบัญญัติจารย์ ได้เอาใจใส่ทะนุบำรุงส่งเสริม
การศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร ในสำนักเรียนวัดโสมนัส
วิหาร เป็นอย่างดีมาโดยตลอด สำหรับโรงเรียนธรรมศึกษาวันอาทิตย์
ที่ได้จัดตั้งขึ้นในวัด เพื่อให้การอบรมสั่งสอนหลักธรรมทางพระพุทธ
ศาสนาและความรู้ทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษด้วย นั้น พระธรรม
บัญญัติจารย์ ก็ได้รับการเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ดำเนินงานเจริญ
ก้าวหน้าได้ผลเป็นอย่างดี ปรากฏว่ามีผู้เข้ามารับการอบรมเพิ่มมากขึ้น
ทุกปี นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งมูลนิธิขึ้นไว้สำหรับบำรุงการศึกษาและการ
อบรมดังกล่าวด้วย ส่วนในการพระอารามนั้น ก็ปรากฏว่า ได้เอาใจใส่
ควบคุมดูแล บูรณะปฏิสังขรณ์ ซ่อมแปลงถาวรวัตถุและสิ่งก่อสร้างใน

พระอาราม ให้มีสภาพมั่นคงถาวรสะอาดเรียบร้อยอยู่เป็นนิตย์ ได้รื้อ
 ศาลาเก่าข้างพระอุโบสถ ๒ หลัง จัดสร้างขึ้นใหม่ ทำเป็นหอสมุด ๑ หลัง
 ศาลาน้ำเพื่อกุศล ๑ หลัง ก็ได้ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงขยาย
 บริเวณลานสถานที่ของกองทัพบก ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอนุญาตให้ใช้
 ที่ดินของวัดเพิ่มขึ้นอีก ๑ ไร่เศษ สำหรับที่วัดเกษตรชลธิ์ อำเภอรอนด
 จังหวัดสงขลา ซึ่งได้ไปพัฒนาไว้นั้น ก็ได้ไปดำเนินการจัดสร้างถาวรวัตถุ
 เพิ่มเติมจากที่ได้ทำไว้แล้ว คือ สร้างกุฏิสำหรับเจ้าอาวาส ๑ หลัง ศาลา
 น้ำเพื่อกุศล ๑ หลัง กับจัดให้วางท่อประปาต่อน้ำจากบ่อบาดาลเข้ามาใน
 บริเวณวัด ช่วยให้พระภิกษุสามเณรและผู้อาศัยในวัด ได้รับความสะดวก
 มีน้ำใช้อย่างบริบูรณ์โดยทั่วถึงกัน อนึ่ง เมื่อมีภัยธรรมชาติอันเป็นอันตราย
 ร้ายแรงเกิดขึ้นแก่วัดในปกครอง ทำให้พระภิกษุสามเณรได้รับความ
 เศร้าร้อนเสียหาย พระธรรมบัญญัติจารย์ ก็ได้เอาเป็นภาระธุระในการ
 ให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดี ได้จัดหาสังคหภัณฑ์ เครื่องอุปโภค
 บริโภค ที่จำเป็นแก่พระภิกษุสามเณร ด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัว และที่มี
 ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคจัดส่งไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ อยู่เป็นประจำ ทั้งนี้
 นับว่า พระธรรมบัญญัติจารย์ เป็นผู้เจริญด้วยอุตสาหะวิริยภาพ และ
 สมบูรณ์ด้วยคุณธรรมปรีชาสามารถ

บัดนี้ พระธรรมบัญญัติจารย์ ก็เจริญด้วยพรรษาอายุกาล วิญญู
 คุณวุฒิ มั่นคงในพระพุทธศาสนา เป็นอจลพรหมจริยาภีรต สงเคราะห์
 พุทธบริษัทให้เจริญในธรรมปฏิบัติหาสามารถในการบริหารพระศาสนา เป็น
 ที่ปรากฏแก่มวลพุทธบริษัทและทางราชการ มีศิษยานุศิษย์แพร่หลาย

ไพศาล เป็นที่เคารพสักการแห่งมวลพุทธมามกชนโดยทั่วไป สมควรยกย่องให้ดำรงในอัครฐานันดร ที่สมเด็จพระราชาคณะ มหาสังฆนายก ได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดสถาปนา พระธรรมบัญญัติจารีย์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามที่จารึกในสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระวันรัต ปรีดีพิพัฒนพงศ์ วิสุทธีสงฆปริณายก ตรีปิฎกโกศล วิมลคัมภีรญาณสุนทร ธรรมยุตติกถิกนิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัณยวาสี สถิต ณ วัดโสมนัสราชวรวิหาร พระอารามหลวง มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๑๐ รูป คือ พระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์ ญาณโกศลวิมลศีลาจาร มหาคณาธิการนายก ปิฎกธรรมรักษิต ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูพรหมสร พระครูคู่สวด ๑ พระครูอมรศัพท์ พระครูคู่สวด ๑ พระครูธรรมศุด ๑ พระครูพุทธบาล ๑ พระครูสังฆกิจจารักษ์ ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระวิสุทธีวงศาจารย์ เป็นพระเถระผู้เจริญในสมณคุณ ยินดีในเนกขัมมปฏิบัติ สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตรรัตตัญญู เถรกรณธรรม มั่นคงตลอดมาช้านาน ได้ประกอบกรณียกิจเป็นहितานุहितประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรอย่างไพศาล ดังความพิสดารปรากฏในประกาศสถาปนาเป็นที่รองสมเด็จพระราชาคณะเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑ นั้นแล้ว

ครั้นต่อมา พระวิสุทธีวงศาจารย์ ยิ่งเจริญด้วยอดุทธสาหาหวิริยาริคุณ มิได้ทอดทิ้ง สามารถประกอบพุทธศาสนกิจให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นโดยลำดับ ในการบริหารงานคณะสงฆ์ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะภาค ๑ เป็น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่หนใต้ เป็นเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ เป็น
 ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง รูปที่ ๑ เป็นประธานกรรมการสงฆ์ แห่ง
 โรงพยาบาลสงฆ์ ปรากฏว่าได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดำเนินเรียบร้อยไป
 ด้วยดี ส่วนในการปกครองพระอารามนั้น เนื่องด้วยวัดสุทัศนเทพวราราม
 เป็นพระอารามหลวง ชั้นเอก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 รัชกาลที่ ๑ ได้ทรงสถาปนาขึ้นด้วยพระราชศรัทธาที่จะสร้างพระอาราม
 มีพระวิหารใหญ่ ประดิษฐานไว้ท่ามกลางพระนคร และในรัชกาลต่อมา
 ก็ได้โปรดให้สร้างเสริม และสถาปนา ปุชนิยสถานถาวรวัตถุ ขึ้นไว้เป็น
 พระบรมราชานุสรณ์อีกโดยลำดับ ในการก่อสร้างได้โปรดให้ทำการอย่าง
 ใหญ่โตมโหฬาร และทำด้วยศิลปกรรมอันประณีตวิจิตรบรรจงเป็นอย่าง
 ยอดเยี่ยม สิ่งก่อสร้างในพระอารามนี้จึงล้วนแต่มีความวิจิตรงดงามยิ่งนัก
 นับเป็นศิลปวัตถุที่ทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ปฏิมากรรม
 อันสูงส่ง ยากที่จะหาแห่งอื่นมาเทียบเทียมเสมอเหมือนได้ นับว่าเป็น
 พระอารามหลวงที่มีความสำคัญเป็นพิเศษยิ่งพระอารามหนึ่ง ซึ่งย่อมตก
 เป็นภาระหนักแก่เจ้าอาวาส ในการระวังกษัตราถาวรวัตถุอันวิจิตรงดงาม
 เหล่านั้น มิให้ชำรุดทรุดโทรมเสียหาย พระวิสุทฐิวงศาจารย์ ได้รับหน้าที่
 เป็นเจ้าอาวาสพระอารามนี้ ในลำดับองค์ที่ ๖ และนับตั้งแต่ได้รับหน้าที่
 นี้มาเป็นเวลาได้ ๑๔ ปีเศษ ก็ปรากฏว่าได้เอาเป็นภาระธุระในการควบคุม
 ดูแลระวังกษัตราถาวรวัตถุสิ่งก่อสร้างทั่วทั้งพระอาราม เป็นอย่างดียิ่ง ได้
 พยายามบูรณะปฏิสังขรณ์สิ่งชำรุดทรุดโทรมเสียหาย ทั้งในบริเวณ
 พุทธาวาสและสังฆาวาส ให้กลับคืนดีสภาพมั่นคงถาวรสะอาดเรียบร้อย

มาโดยลำดับ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ เป็นต้นมา ได้จัดการบูรณะปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุสิ่งก่อสร้างหลายอย่าง โดยเฉพาะ พระอุโบสถ พระวิหารหลวง พระวิหารคด ได้บูรณะปฏิสังขรณ์เป็นการใหญ่ โดยกระเทาะปูนฉาบตัวอาคารด้านนอกออกทั้งหมด และผนังด้านในบางส่วน แล้วฉาบปูนใหม่ เปลี่ยนตัวไม้เครื่องบน และกระเบื้องหลังคา ตลอดจนซ่อมฝ้าใบระกาทางหงส์ ซึ่งชำรุดทรุดโทรมมาก ให้กลับคืนดีมีสภาพมั่นคงถาวรคงามเหมือนอย่างเดิม จึงนับว่า พระวิสุทธีวงศาจารย์ เป็นผู้ปรีชาสามารถในการปกครองพระอารามหลวงที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ได้เป็นอย่างดี สมพระราชประสงค์ ในการส่งเสริมการศึกษาอบรม พระวิสุทธีวงศาจารย์ ก็ได้เอาใจใส่ทะนุบำรุงส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร ในสำนักเรียนวัดสุทัศนเทพวราราม ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนพุทธศาสนานักอาทิศย์ ขึ้นในวัด และได้รับภาระเป็นผู้อำนวยการ ดำเนินงานมาได้ผลสมความมุ่งหมาย มีนักเรียน นักศึกษา และประชาชน สนใจเข้ามารับการศึกษาอบรมเป็นจำนวนมาก พระวิสุทธีวงศาจารย์ ได้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งมูลนิธิขึ้น ด้วยเงินเริ่มแรกที่ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอาราม รวมทั้งพิมพ์บริจาค โดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อนำดอกผลมาใช้ในการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอาราม บำรุงการศึกษาอบรม และเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น มูลนิธินี้ได้รับพระราชทานนามว่า “มูลนิธิอัญมณีราชานุสรณ์” มีคณะกรรมการทั้งฝ่ายบรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์ร่วมดำเนินการ พระวิสุทธีวงศาจารย์ ได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการอำนวยการฝ่ายสงฆ์

ได้มอบปัจจัยที่บรรดาพุทธศาสนิกชนถวาย ในการแสดงพระธรรมเทศนา และในการปฏิบัติหน้าที่พระอุปัชฌายะ ซึ่งแต่เดิมมอบไว้เป็นทุนสำหรับบำรุงพระอารามเปลี่ยนมาสมทบทุนมูลนิธิ ตั้งแต่เริ่มแรกตั้งมาจนถึงปัจจุบัน เป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นสามแสนบาทเศษ อนึ่ง พระวิสุทธิวงศาจารย์ ได้ไปให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชน ที่อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นชาติภูมิ กล่าวคือ ได้ติดตั้งตู้ยาสำหรับประชาชนไว้ที่วัดตลาด และได้จัดส่งยารักษาโรคไปให้ไว้เป็นประจำ ให้ความอุปการะแก่เด็กนักเรียนที่เรียนตั้งแต่ขาดแคลนอนาตา โดยให้ทุนการศึกษา ให้เครื่องนุ่งห่ม หนังสือ และอุปกรณ์การเรียน นอกจากนี้ได้จัดบ่อน้ำ และจัดสร้างศาลาเป็นตึก ๑ หลัง ในที่ดินส่วนตัว เพื่อประชาชนได้ใช้ประโยชน์เป็นที่พักผ่อนและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวมด้วย ทั้งนี้ นับว่า พระวิสุทธิวงศาจารย์ เป็นผู้ได้นำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ชาติภูมิของตนเป็นอย่างดี ควรแก่การสรรเสริญ

บัดนี้ พระวิสุทธิวงศาจารย์ ก็เจริญด้วยวรรษาอายุกาล วัฏฐมิตถุคุณวุฒิ มั่นคงในพระพุทธศาสนา เป็นอจลพรหมจริยาภีรต สงเคราะห์พุทธบริษัทให้เจริญในธรรมปฏิบัติ สามารถในการบริหารพระศาสนา เป็นที่ปรากฏแก่มวลพุทธบริษัทและทางราชการ มีศึษยานุศึษย์แพร่หลายไพศาล เป็นที่เคารพสักการแห่งมวลพุทธมามกชนโดยทั่วไป สมควรยกย่องให้ดำรงในอัครฐานันดร ที่สมเด็จพระราชาคณะ มหาสังฆนายก ได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดสถาปนา พระวิสุทธิวงศาจารย์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามที่จารึกในสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระ

พระพุฒาจารย์ อเนกสถานปรีชา สัปตวิสุทธิจริยาสมบัติ นิพัทธคุณ
 สิริสุนทรพรตจาริก อรรถกถาปรีชานายก ตริปิฎกโกศล วิมลคัมภีรญาณ
 สุนทร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัณยวาสี สถิต ณ วัดสุทัศนเทพวราราม
 ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง มีฐานานุกัตต์ตั้งฐานานุกรมได้ ๑๐ รูป
 คือ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ธุดาจารย์ ปรีชาญาณประยุต วิสุทธิจริยาธิการ
 สังฆนายก ปิฎกธรรมรักษิต ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑
 พระครูศัพทสุนทร พระครูคู่สวด ๑ พระครูอมรโฆสิต พระครูคู่สวด ๑
 พระครูวิจิตรสังฆการ ๑ พระครูวิจารณ์โกศล ๑ พระครูธรรมรักษิต ๑
 พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า พระธรรมปาโมกข์ เป็นพระเถระผู้เจริญ
 ในสมณคุณธรรมเนกขัมมปฏิบัติ ได้ศึกษาแตกฉานในมคธปริวรรตน์และ
 อรรถธรรมวินัย สามารถสอบไล่ได้สำเร็จภูมิเปรียญธรรม ๕ ประโยค
 ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็นพระราชาคณะ ที่พระเมธาธรรมรส แล้วโปรด
 ให้เลื่อนเป็นชั้นราช ในราชทินนามเดิม เป็นชั้นเทพ ที่พระเทพเมธาการ
 และชั้นธรรม ที่พระธรรมปาโมกข์ โดยลำดับ ก็รับภาระพระพุทธศาสนา
 และสังวรรักษาสถาบันวัด ระเบียบปฏิบัติประเพณีราชการได้เรียบร้อย
 เป็นอย่างดี มีอุตสาหะวิริยะในการประกอบพุทธศาสนกิจ เป็นหิตานุหิต
 ประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรโดยอเนกประการ อาทิ ได้เป็นอุท
 เทชาจารย์สอนพระปริยัติธรรมในสำนักเรียนวัดราชประดิษฐสถิต
 มหาสีมาราม เป็นกรรมการตรวจสอบความรู้ประโยคนักธรรมสนามหลวง
 ชั้นตรี และชั้นโท เป็นผู้นำประโยคนักธรรมไปทำการเบ็ดสอบในต่างจังหวัด

หลายแห่ง เป็นกรรมการมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นคณะกรรมการในกอง
 อำนวยการ มหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นหัวหน้ากองการศึกษาและเอกสาร
 ของสภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นกรรมการเถรสมาคมคณะ
 ธรรมยุต เป็นกรรมการวัด เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาส และ
 เป็นเจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม เป็นพระอุปัชฌายะ
 พระธรรมปาโมกข์ ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่เจ้าอาวาสเป็นอย่างดี ได้เอา
 เป็นภาระธุระในการควบคุมดูแลและวังรักษาถาวรวัตถุสิ่งก่อสร้างให้อยู่ใน
 สภาพมั่นคงถาวร และสะอาดเรียบร้อยแจ่มใสด้วยโดยทั่วพระอาราม
 เช่น ได้จัดการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ และศาลามุขล่างมุขบน
 องค์ปราสาทเจดีย์ พนลานพระอุโบสถ และเสนาสนะสงฆ์ ซึ่งชำรุด
 ทรุดโทรมมานานแล้ว ให้กลับคืนดีมีสภาพมั่นคงถาวรสะอาดเรียบร้อย
 ยิ่งกว่าของเดิม ได้จัดสร้างกุฏิสงฆ์เพิ่มขึ้น เป็นตึก ๓ ชั้น ๑ หลัง กับ
 ตึก ๒ ชั้น อีก ๒ หลัง ได้เอาใจใส่ทะนุบำรุงส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติ
 ธรรมของพระภิกษุสามเณรในสำนักเรียนวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม
 ให้เจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าแต่ก่อน ได้จัดสร้างอาคารเรียนเป็นตึก ๓ ชั้น
 ๑ หลัง สำหรับใช้เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร
 ทั้งนี้ นับว่า พระธรรมปาโมกข์ เป็นผู้ปรีชาสามารถในการปกครอง
 พระอารามหลวงซึ่งมีความสำคัญ ได้เป็นอย่างดี สมพระราชประสงค์
 พระธรรมปาโมกข์ ได้ไปจัดสร้างวัด สร้างอุโบสถ พระประธาน ให้แก่
 วัดในต่างจังหวัดหลายแห่ง และได้ไปพัฒนาวัดที่อยู่ในถิ่นที่ห่างไกลความ
 เจริญ อีกหลายวัด ได้รับสนองพระราชภาระไปก่อสร้างวัดเขาเต่า อำเภอ

หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนสำเร็จเรียบร้อย ตามพระราชประสงค์ นอกจากนั้น ยังได้รับเชิญจากองค์การสหประชาชาติ ให้ช่วยพัฒนาอุทยานลุมพินีอันเป็นสังเวชนียสถานสำคัญแห่งหนึ่งของพระพุทธศาสนา ซึ่งตั้งอยู่ที่ประเทศเนปาล ตามโครงการพัฒนาอุทยานลุมพินี ขององค์การสหประชาชาติ อนึ่ง พระธรรมปาโมกข์ เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิชาโหราศาสตร์เป็นอย่างดี ทั้งเชี่ยวชาญในพิธีกรรมต่าง ๆ ด้วย ได้รับมอบหมายจากทางราชการให้เป็นผู้จับสายสัญญาณสำหรับใช้ในพระราชพิธี และได้เป็นประธานสงฆ์ ในการเจริญพระนวัคคหายุสมรกรรม ตามวิธีโหราศาสตร์ ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นประจำ

สรรพกรณียกิจที่ พระธรรมปาโมกข์ ได้ปฏิบัติบำเพ็ญดังกล่าวมา ย่อมนับว่าเป็นผลดีแก่การพระศาสนา ประเทศชาติและประชาชน และ บัดนี้พระธรรมปาโมกข์ ก็เจริญด้วยวรรษายุกาล รัตตัญญูเถรกรณธรรม มั่นคงอยู่ในพรหมจรรย์เนกขัมมปฏิบัติ มีวัตรจริยาเป็นหน้าเสมอไมส เป็นหลักอยู่ในคณะธรรมยุติกนิกายหนึ่ง สมควรยกย่องให้ดำรงในสมณฐานันดรที่รองสมเด็จพระราชาคณะได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดสถาปนา พระธรรมปาโมกข์ ขึ้นเป็นรองสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามที่จารึกในหิรัญบัฏว่า พระธรรมบัญญัติญาณโสภณ วิมลศีลาจารวัตร พุทธปริชยปสาทกร สุนทรธรรมวินยวาท ตรีปิฎกวิภูสิต ยติคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต ณ วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร พระอารามหลวง มีฐานานุกิตติตั้งฐานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนบัญญัติคุณ

วิบูลคณาภรณ์ ธรรมวินยสุนทรสังฆานุนายก ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครู
ธรรมธร ๑ พระครูพุทธพจนประกาศ พระครูคู่สุด ๑ พระครูธรรมศาสน
โมสิต พระครูคู่สุด ๑ พระครูสังฆกิจจาทร ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครู
ใบฎีกา ๑

ขออาราธนาพระคุณผู้ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณฐานันดร เพิ่ม
อิสริยยศในครั้งนี้ จงรับธุระพระพุทธานุศาสน เป็นภาระสั่งสอน ช่วย
ระงับอธิกรณ์ และอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรในคณะและในพระอาราม
ตามสมควรแก่กำลังและอิสริยยศ ซึ่งพระราชทานนี้ และจงเจริญอายุ
วรรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสารสิริสวัสดิ์ จริวัณฐิติ วิรุพหิ ไพบูลย์ ใน
พระพุทธานุศาสนาทอญ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นปีที่ ๓๒
ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี